

Да Срби, макар били и међу најбољима на планети у свом послу, изгледа генетски нису способни да изаберу сврсисходне представнике за односе са јавношћу, још једном се потврдило прошле недеље, скандалом који је изазвала фотографија Јелене Јанковић и Ане Ивановић с Билом Клинтоном.

Загрљај две „светске а наше“ тениске звезде са бившим „америчким а светским“ председником, чија је администрација бомбардовала Републику Српску и Србију, овековечен је на ревијалном турниру у Њујорку, одржаном почетком марта у част некадашње шампионке Били Џин Кинг. На турниру су, узгред буди речено, учествовале само четири играчице – Јелена, Ана и сестре Вилијамс, Венус и Серена.

Призор две рођене Београђанке како насмејане позирају са Клинтоном никога није оставио равнодушним и експресно је изазвао лавину реакција на овдашњим интернет просторима. Убедљива већина реакција изразито је осуђујућа по Ану и Јелену, чији су гест Срби, барем они верзирани да коментаришу вести и догађаје на глобалној мрежи, масовно доживели као националну увреду, издају и срамоту. Истина, било је и коментара чији се аутори извињавају тенисеркама што потичу из овако примитивног народа који не може да превазиђе прошлост, те оних у којима се тврди да је Србију бомбардовао Милошевић а не Клинтон (?!), али су остали у јасној мањини.

Може се са сигурношћу претпоставити да одређена количина пристиглих реакција није ни објављена, јер су модератори сајтова свакако цензурисали садржаје који су излазили из граница пристојног, а којих је несумњиво било, с обзиром на то колико је трагичних последица политика Била Клинтона и његовог кабинета оставила на небројене грађане Србије, па и државу Србију у целини.

Ћутање је злато?!

Дакле, фотографија која говори не хиљаду речи него хиљаду увреда, експресно је добила одговарајућу реакцију српске јавности. Сама реакција, међутим, није произвела малтене никакав одјек, што је феномен који можда заслужује и озбиљнији осврт него одлука две тенисерке да се сликају са човеком чије су бомбе умало дошле главе и њима лично (Ана је у неколико интервјуа причала како је те 1999. године тренирала у празном базену уз звуке сирена за ваздушну опасност), или њиховим најближима (Јелена се, такође у више наврата, јавно присећала колико је за време НАТО агресије, са Флориде где је тренирала у академији Ника Болитијерија за тениске таленте, стрепела за животе својих родитеља и брата).

На целу галаму која се подигла око спорне слике, Јелена Јанковић и њени саветници за односе са медијима одговорили су онако како у сваком ПР уџбенику стоји да се никако не сме одговорити – потпуним игнорисањем и ћутањем. У Јеленино име, нико није упутио ни слово свима онима који су се протеклих дана заклињали да више неће пратити њене мечеве, иако су до сада устајали и у пола ноћи не би ли навијали за њу. Ни извињења, ни објашњења, ни покајања, далеко било! Нико од њених сарадника, пријатеља или пословних партнера, оних чије производе рекламира на српском тржишту, није је убедио да би било добро да покуша да спаси нешто од популарности која јој је, то је барем несумњиво, драстично опала...

Бил са великим „П“

Срећом по Јелену, њено ћутање сада може да изгледа и као паметан потез, јер ту је и Ана Ивановић, са својим тимом за односе са јавношћу, који је успео у нечему што је деловало немогуће – да додатно разбесни Адине земљаке. На Анином званичном сајту је фотографија, са које је за ту прилику потпуно исечена Јелена Јанковић (тек да више не буде дилеме колико су „идилични“ међусобни односи њих две), пласирана ударно, уз пропратни текст у којем се наводи следећа изјава саме тенисерке:

- Била ми је велика част да се упознам са Председником Клинтоном (са све великим „П“ – М. З). Он је веома забаван саговорник и дефинитивно воли овај спорт.

А неколико дана касније, пошто је београдски дневни лист „Прес“ послао Анином тимом неколико питања везаних за грљење с Клинтоном, њен ПР менаџер, извесни Швајцарац

Гевин Верси, доставио је саопштење које у целости гласи овако:

- Уобичајен је протокол да се играчи који учествују на спортским догађајима упознају са јавним личностима и угледним гостима који их посећују. У ствари, Бил Клинтон је био мали део догађаја, јер је између два полуфинала одржао говор у част Били Џин Кинг. У овом случају, од све четири играчице очекивало се да се упознају са Председником Клинтоном (са све великим „п“ – М. З). То је било организовано на брзину и Ана је, као и остале три жене, пристала да се упозна са њим. Наравно да Ана није заборавила прошлост. Као што помињете, преживела је НАТО бомбардовање и често прича о свом искуству из тог периода. Колико ја разумем, 13 држава је учествовало у НАТО бомбардовању. То укључује Велику Британију, Канаду, Белгију, Шпанију, Немачку, Француску... практично сваку земљу у којој се Ана, Јелена, Новак, Јанко, Ненад и остали такмиче. На сваком турниру присутни су државници и играчи се често упознају и фотографишу са њима. Ана не верује да би требало мешати спорт и политику.

Теорија завере

Ако Ивановићевој једног дана падне на памет да тужи Версија за нарушавање угледа, ово саопштење нудиће јој јаке аргументе! Човек кога плаћа да води рачуна о њеној слици у јавности, у свега пар невешто склепаних реченица изрекао је гомилу бесмислица које је чак и превише лако изврнути руглу. Прва, мада хронолошки последња, јесте „мудрост“ о томе како не треба мешати спорт и политику. Верси то поручује народу који је озлојеђен управо због тога што се Ана, спортисткиња, сликала са Клинтоном, човеком који ће, ако занемаримо да је доказани прељубник и недоказани саксофониста, у историји остати упамћен првенствено као политичар, односно, да употребимо Версијев правопис, као Председник. Друго, Верси тврди да Ана није заборавила прошлост, али је изгледа убеђен да Срби јесу, па их подсећа да је „колико он разуме, у бомбардовању учествовало 13 земаља“! Да није дрско, било би безобразно... Треће, Верси оптужује све који су се наљутили на његову штићеницу да су лицемери, јер се не љуте на остале тенисере који играју по оних 13 земаља. Као да је Ани ико замерио што игра турнире у Америци... Четврто, одједном се сетио да су се с Клинтоном, осим Ане, упознале и остале учеснице турнира. Дакле и Јелена Јанковић, иста она која је на Анином сајту исечена са фотографије. Самим тим и сестре Вилијамс, за које, зачудо, осим Версијеве изјаве, не постоји било какав доказ да су Клинтону пришле на пушкет. И Венус и Серена имају своје сајтове, ни на једном од њих уопште се не помиње било какво упознавање или дружење с председником... пардон, Председником, а камо ли да је још окачена било каква слика!

Пето, Верси инсинуира да је упознавање и ћаскање с Клинтоном било нека врста обавезе за све учеснице турнира. Тачније, да је то неизбежно за све учеснике свих турнира, које просто опседају бивши председници и Председници, незајажљиво терајући јадне играче да с њима позирају. Овим је, да будемо искрени, Верси мало превазишао себе, пошто је тај његов „трик“ нешто тежи за прозрети од претходних. Јер, ту се дотичемо вечито актуелне „теорије завере“, по којој обични смртници – Ана у овом случају, Молдер и Скали у „Досијеу Икс“, а Србија рецимо у светској политици и нарочито европским интеграцијама – не смеју да нарушавају правила игре која постављају „они одозго“, иначе ће проћи као боси по трњу. Чак и међу онима који данима осуђују Јеленин и Анин гест, има оних који их делимично правдају тиме да су „вероватно морале да се сликају јер су их организатори довели пред свршен чин“, па та Версијева аргументација можда и успе некога да гане.

Али, хајде да видимо како се у Америци организују догађаји који су, по свим параметрима, далеко значајнији од ревијалног тениског турнира. На пример, додела „Оскара“: Марлон Брандо је одбио да прими статуу за улогу у „Куму“, протестујући против културног геноцида над Индијанцима у холивудским филмовима; исто се понео и Џорџ Скот, који је довео у питање саму сврху „Оскара“, одбијајући га јер не жели да се такмичи са колегама глумцима; па и Шон Пен свако излагање да прими ову награду, а све су му чешћа у последње време, искористи за неко политичко-друштвено предавање које је мимо протокола (при том, нису сва по укусу свемоћног геј лобија, попут овогодишњег); да не помињемо скандал мајстора Мајкла Мура... Ако на таквим свечаностима, у којима је у игри далеко већи улог него на ревијалном турниру, особама за које се зна да су склоне испадима нико не сугерише шта смеју а шта не да кажу или ураде, зар је могуће да двома тенисеркама неки супертајни агенти нареде да се фотографишу са бившим председником, макар он био и бивши Председник?!

Да ли је, у крајњем случају, Влади Дивцу фалила длака с главе што је, уочи америчких избора 2000. године, првих у САД на којима је имао право гласа, јавно поручио да ће заокружити Џорџа Буша, јер Алу Гору не може да опрости што је био у администрацији која му је бомбардовала отаџбину?!

То ће их уплашити!

Јелена Јанковић и Ана Ивановић, дакле, ни на који начин се нису потрудиле да иоле поправе утисак који је њихово сликање с Клинтоном оставило на њихов народ. Али, ту није крај приче која, по тај исти народ, мора да има тужан крај. Јер, ни наши представници за односе са јавношћу, тј. наши медији, нису у целом овом случају

реаговали ништа енергичније него Јеленин, нити добронамерније него Анин ПР тим. Од тиражнијих дневних листова у Србији, само је „Прес“ скандалозној фотографији посветио третман ударне теме, који је оправдан следећим податком: првог дана, на ту вест коментаре је послало више од 520 посетилаца „Пресовог“ сајта, а сутрадан, када је објављено и Версијево саопштење, стигло је још преко 200 реакција. Ови бројеви нису и коначни, јер коментари вероватно стижу и даље, али су и сами за себе довољни да тему „први пут с Клинтонем на сликање“ сврстају међу рекордере по реакцији читалаца. Снажан одјек слика је изазвала и на сајту „Блица“, иако је тамо пропраћена омањим, протокларним текстом, потпуно некритичним према потезу тенисерки – окачено је више од 100 коментара посетилаца, што је четири до пет пута више него што је пристигло и на један други „Блицов“ текст протеклих дана.

Чак и да занемарите интернет реакције, немогуће је не приметити да је фотографија Јелене Јанковић и Ане Ивановић са Билом Клинтонем постала нешто о чему се прича на улици, на пијаци, по кафићима и мегамаркетима... Ипак, за српске медије то као да је табу тема, коју ваља избећи по сваку цену, јер осим јасног критичког осврта у „Пресу“, млаког и малтене похвалног помињања у „Блицу“ и једнако неубудљивог чланка у „Куриру“, у овдашњим штампаним и електронским гласилима упадљиво је заобиђена.

Да ли су се медији који су остали уздржани у ствари оградиле од припростог задирања у нечије право да се слика с ким жели? Тешко, јер тамо где је тема и покренута, наишла је махом на реакције које се никако не могу сврстати у припросте. Штавише, упркос неминовној поплави негативних емоција које свако помињање Била Клинтона изазива код просечног Србина, завидан број реакција на фотографију био је, иако оштар, поткован јасним ставовима („Тај човек је ратни злочинац“), непобитним чињеницама („Звала се Милица Ракић и имала је само три године“), занимљивим поређењима („Шта би било да се неки амерички спортиста сликао са Бин Ладеном“) и логичним питањима („Да ли би се и са Тачијем сликале, ако се испостави да је и он занимљив саговорник и да воли тенис?“) А нашло се и нешто хумористичких бравура, попут следећих порука: „Смирите се, људи, ово је само кастинг за нову Монику Левински“; „Децо, а где су му руке?“; „Ја му ненаоружан не бих прилазио“; „Ау, надрљали смо, кад га види са ове две Хилари ће опет да нас бомбардује“...

Ипак, иако директна, недвосмислено осуђујућа, а опет претежно цивилизована, увређеност „обичног света“ у овом случају, као и много пута до сада, остала је без икакве подршке код оних који, на овај или онај начин, утичу на јавно мишљење. Без обзира на то да ли их плаћају Ана Ивановић и Јелена Јанковић, или српски читаоци сваког дана на киосцима... Док не установимо зашто је то тако, од свих коментара на „фото недеље“ вероватно ће најупечатљивији остати онај иронични, којим је неколико „интернетџија“, очигледно пуних разумевања за Анин и Јеленин гест, одговорило на

Слику Клинтонову љубим

Пише: Миодраг Зарковић
понедељак, 09 март 2009 14:16

многобројне позиве да српска публика убудуће бојкотује ове две тенисерке: „То ће их сигурно уплашити!“